

Прималац:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Немањина 11, 11000 Београд

Председнику Владе Републике Србије

проф. др Ђуру Мацуту

На знање:

Председнику Републике Србије

Александру Вучићу

Председници Народне скупштине

Републике Србије Ани Брнабић

Посланичким групама и надлежним

одборима Народне скупштине

Републике Србије

Бр. 1-19/2026

Београд, 13.08.2026.г.

ПРЕДМЕТ: Захтев за покретање поступка за разрешење министарке грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Александре Софронијевић

Поштовани господине председниче Владе,

Удружење геодетских организација Србије - УГОС „ГЕОУДРУЖЕЊЕ“ обраћа Вам се са захтевом да, у оквиру својих уставних овлашћења, покренете поступак за разрешење министарке грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Александре Софронијевић.

Разлог за овај захтев је губитак поверења у способност министарке да стручно, системски и одговорно управља решавањем вишедеценијског проблема бесправне градње, евидентирања непокретности и уређења професионалних надлежности у овој области.

Сматрамо да је континуитет законских решења, у чијој је припреми и спровођењу лично учествовала, као државни секретар, а сада као министар, показао озбиљне недостатке у сагледавању последица прописа, недовољно укључивање стручне јавности, занемаривање аргументованих упозорења геодетске струке и доношење међусобно неусклађених решења, која се у кратком року поново мењају.

Посебно забрињава најновији Предлог закона о изменама и допунама Закона о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима, којим се предлаже да елаборат геодетских радова могу израђивати и лица која нису геодетске струке, чиме се директно нарушава систем професионалних надлежности, лиценцирања и одговорности за тачност података који представљају основ за упис у катастар непокретности.

Овај захтев, дакле, није реакција на једну спорну одредбу једног закона, већ на континуитет погрешних законодавних решења, одсуство дугорочног и стручно утемељеног приступа, игнорисање упозорења струке и губитак поверења у способност актуелне министарке да ову област води на начин који обезбеђује правну сигурност грађана, поузданост катастра и јасну професионалну одговорност свих учесника у систему.

1. ЗАКОН НИЈЕ ДОЧЕКАО НИ ПРВУ ГОДИШЊИЦУ, А ВЕЋ СЕ СУШТИНСКИ МЕЊА

Закон о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима („Службени гласник РС“, број 91/2025) Народна скупштина Републике Србије донела је 22. октобра 2025. године. Предлог основног закона био је упућен по хитном поступку, а област коју уређује директно задире у право својине, правну сигурност грађана, катастар непокретности, просторно планирање и положај читавих регулисаних професија.

Није прошло ни пола године, од почетка његове практичне примене, а већ се предлажу измене и допуне које не представљају само техничке исправке. Сам предлагач у образложењу сада наводи да су током примене уочене ситуације које **„у време доношења закона није било могуће у потпуности предвидети“** и да је због тога потребно додатно прецизирање и прилагођавање законских решења.

Сматрамо да је то озбиљан показатељ да овако сложен и системски важан закон није био довољно стручно анализиран пре упућивања у процедуру. Код прописа који уређује велики број непокретности и право својине грађана није прихватљиво да се последице кључних решења откривају тек у примени, посебно када је струка већ унапред указивала на ризике.

2. СТРУКА ЈЕ УПОЗОРАВЛА - УПОЗОРЕЊА НИСУ УВАЖЕНА

Геодетска струка није ћутала. У претходном периоду УГОС је кроз званичне приговоре и дописе упућене народним посланицима, Републичком геодетском заводу и другим надлежним институцијама указивао на проблеме законских решења, њихове могуће последице и неопходност суштинског укључивања струке у доношење прописа који непосредно уређују геодетску делатност.

Због тога се данас не може тврдити да ставови струке нису били познати. Уместо отклањања проблема на које је струка указивала, сада се предлаже решење које иде корак даље и директно нарушава професионалне надлежности геодетске струке.

3. ЕЛАБОРАТ ГЕОДЕТСКИХ РАДОВА ПОВЕРАВА СЕ И ЛИЦИМА КОЈА НИСУ ГЕОДЕТСКЕ СТРУКЕ

Најспорније решење садржано је у члану 1. Предлога закона о изменама и допунама Закона о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима. Предлог изричито прописује да **„елаборат геодетских радова и скицу неевидентираних посебних делова могу израдити инжењери архитектонске, грађевинске и геодетске струке“**.

Овакво решење сматрамо стручно, системски и професионално неприхватљивим. Елаборат геодетских радова није административни образац, нити обична техничка скица. Он је резултат извршених геодетских радова, мерења, обраде и контроле просторних података и представља документацију која се користи у поступку евидентирања промена у катастру непокретности.

Посебно је контрадикторно што важећи Закон истовремено прописује да, ако Републички геодетски завод утврди недостатке у елаборату, налаже геодетској организацији

да те недостатке отклони и достави исправљени геодетски елаборат. Дакле, одговорност за исправност документа закон везује за геодетску организацију, док се сада право на његову израду проширује и на лица других струка.

Поставља се логично питање: ако елаборат геодетских радова може израђивати лице које није овлашћено за обављање геодетских радова, чему онда служе законом прописани услови за рад геодетских организација, лиценце геодетских стручњака, обавезна опрема, инструменти и систем професионалне одговорности?

Овим предлогом бришу се јасне границе између регулисаних професија. Архитектонска и грађевинска струка геодетске радове изучавају само у обиму потребном за своју професију, као што и геодетски инжењери изучавају основе архитектуре и грађевинарства. Омогућити архитектама и грађевинским инжењерима да израђују елаборат геодетских радова било би једнако нелогично као омогућити геодетским инжењерима да без одговарајуће лиценце пројектују објекте и изводе грађевинске радове.

Предложено решење је у супротности са системом успостављеним Законом о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/2009, 18/2010, 65/2013, 15/2015 - одлука УС, 96/2015, 47/2017 - аутентично тумачење, 113/2017 - др. закон, 27/2018 - др. закон, 41/2018 - др. закон, 9/2020 - др. закон, 92/2023 и 91/2025), нарочито одредбама чл. 8, 12-18. и 114-116, којима је јасно уређено ко може обављати геодетске радове, под којим условима, са којим лиценцама и одговорношћу, као и да прикупљање података о променама на непокретностима и достављање елабората геодетских радова обавља геодетска организација.

Посебно је неприхватљиво што геодетске организације и лиценцирани геодетски стручњаци подлежу строгим условима лиценцирања, контроле и одговорности за недостатке у елаборатима, као и додатној сертификацији РГЗ-а за рад у информационом систему Завода, док се предложеном изменом израда истог елабората омогућава лицима других струка која том систему геодетског лиценцирања и одговорности не подлежу. Не може се од једних захтевати лиценца, стручна оспособљеност и пуна одговорност, а другима законом омогућити обављање истог посла без тих услова.

4. НЕ СПОРИМО НАДЛЕЖНОСТ ДРУГИХ СТРУКА - ТРАЖИМО ЈАСНЕ ГРАНИЦЕ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОДГОВОРНОСТИ

Ово није сукоб геодетске, архитектонске и грађевинске струке. Напротив, сматрамо да свака регулисана професија мора обављати послове за које је школована, лиценцирана и за које сноси професионалну одговорност.

Сам Предлог закона уводи „спецификацију посебних делова објеката“ и предвиђа да је израђују инжењери архитектонске и грађевинске струке. То не оспоравамо. Архитектонска документација треба да буде у надлежности архитектонске струке, грађевинска у надлежности грађевинске струке, а елаборат геодетских радова мора остати у искључивој надлежности геодетске струке.

Не може се од геодетских организација захтевати испуњавање строгих услова у погледу лиценци, кадрова, опреме, инструмената и професионалне одговорности, а затим посебним законом омогућити да исти стручни документ израђују лица која те услове не морају да испуњавају.

5. ПОЗИВАЊЕ НА „ТАЧАН УПИС“ ЈЕ У СУПРОТНОСТИ СА ПРЕДЛОЖЕНИМ РЕШЕЊЕМ

У образложењу Предлога закона као један од циљева наводи се „постизање тачног уписа непокретности“, у интересу правне сигурности свих грађана. Истовремено, Предлог омогућава да елаборат геодетских радова израђују и лица која нису геодетске струке.

Постављамо једноставно питање: како се повећава тачност катастра, на тај начин, што се израда геодетске документације за упис измешта из искључиве надлежности геодетске струке?

Катастар непокретности није привремена административна база. На његовим подацима почивају право својине, промет непокретности, хипотеке, инвестиције, порески систем и правна сигурност грађана. Бржи упис не сме бити важнији од тачног уписа!

6. ИЗМЕНЕ ПОКАЗУЈУ ДА ПРОБЛЕМ НИЈЕ У ЈЕДНОЈ ТЕХНИЧКОЈ ГРЕШЦИ

Предлог измена мења режим накнада за стамбене објекте преко 400m², уређује могућност да власници станова плате накнаду уместо инвеститора, уводи поступак за завршетак конструктивно завршених објеката и нови извештај о затеченом стању, а прописује и да се започети поступци окончају по новим одредбама.

Дакле, не ради се о једној словној или техничкој исправци закона старог мање од годину дана, већ о интервенцијама у више важних сегмената система. То додатно потврђује да првобитна решења нису била довољно сагледана.

7. ПОНОВО СЕ ИНСИСТИРА НА ИЗУЗЕТНО БРЗОМ СТУПАЊУ НА СНАГУ

Предлог измена предвиђа да закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, уз образложење да за то постоје нарочито оправдани разлози.

Сматрамо да управо досадашње искуство налаже супротан приступ: више стручне анализе, више консултација и више времена за проверу последица. Када се закон који утиче на велики број непокретности, право својине и професионалне надлежности доноси и мења под императивом брзине, ризик од нових грешака и нових измена постаје још већи.

8. МИНИСТАРСТВО НЕ МОЖЕ ОДГОВОРНОСТ ПРЕБАЦИВАТИ НА „НЕПРЕДВИДИВЕ СИТУАЦИЈЕ“

Задатак ресорног министарства управо јесте да пре предлагања системски важног закона спроведе стручне анализе, консултује професије које ће закон примењивати и сагледа могуће правне, техничке и економске последице.

Ако проблеми нису били предвиђени, поставља се питање квалитета стручне припреме закона. Ако су на њих указивали представници струке, а упозорења нису уважена, онда се

поставља питање одговорности за игнорисање тих упозорења. У оба случаја постоји политичка и професионална одговорност руководства Министарства.

9. СМАТРАМО ДА СУ ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ, ВЛАДА И НАРОДНА СКУПШТИНА ДОВЕДЕНИ У ЗАБЛУДУ

Министарство је стручни предлагач прописа из своје надлежности. Од њега се очекује да Влади Републике Србије и Народној скупштини Републике Србије, као и Председнику Републике у поступку проглашења закона, омогући поступање на основу потпуно и стручно припремљених законских решења и образложења.

Сматрамо да је министарка Александра Софронијевић, као политички одговорно лице ресора и дугогодишњи учесник у креирању законодавне политике у овој области, довела у заблуду Председника Републике, Владу Републике Србије и Народну скупштину Републике Србије у погледу стварне припремљености, одрживости и последица предложених законских решења.

Ову оцену не заснивамо на тврдњи о намерној обмани, већ на исходу законодавног процеса: закон је представљен као системско решење вишедеценијског проблема и основ за стабилан и правно сигуран систем, а пре него што је навршио годину дана предлагач већ признаје да поједине ситуације нису биле у потпуности предвиђене и предлаже нове интервенције.

Уколико највишим државним институцијама нису биле предочене све битне последице закона, оне су одлучивале без потпуне слике о његовој применљивости. То је питање политичке одговорности ресорног министра.

10. КОНТИНУИТЕТ ОДГОВОРНОСТИ МИНИСТАРКЕ

Одговорност министарке Александре Софронијевић не може се посматрати само кроз најновији Предлог закона. Према званичној биографији министарке, објављеној на сајту Владе Републике Србије, она је од 2014. године до избора за министарку у континуитету обављала функцију државног секретара у истом министарству.

То значи да је годинама била део система који је припремао и спроводио законодавну политику у областима планирања, изградње, евидентирања непокретности и решавања проблема бесправно изграђених објеката.

После низа законских интервенција држава се и даље налази пред потребом да мења правила и уводи нове изузетке. Не може се сваки недостатак претходног решења отклањати новим законом, а да се истовремено избегава питање одговорности за концепт и резултате досадашње политике.

Сматрамо да је актуелна министарка својим досадашњим радом показала да није дорасла сложености проблема бесправне градње и успостављању стабилног, стручног и дугорочно одрживог система евидентирања непокретности.

ЗБОГ СВЕГА НАВЕДЕНОГ ЗАХТЕВАМО

1. да председник Владе Републике Србије покрене поступак за разрешење Александре Софронијевић са функције министарке грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
2. да се из Предлога измена и допуна закона уклони одредба којом се лицима која нису геодетске струке омогућава израда елабората геодетских радова;
3. да се недвосмислено пропише да елаборат геодетских радова израђује искључиво геодетска организација, односно овлашћено лице геодетске струке у складу са прописима којима се уређују државни премер и катастар;
4. да се обезбеди суштинско учешће представника геодетске струке у припреми свих прописа којима се уређују геодетски радови, катастар непокретности и евидентирање просторних података;
5. да се покрене свеобухватно преиспитивање досадашње законодавне политике у области бесправне градње и евидентирања непокретности и припреми системско, стручно и дугорочно одрживо решење.

ЗАКЉУЧАК

Ово није борба геодета за привилегију. Тражимо само да геодетске послове обавља геодетска струка, као што архитектонске послове обавља архитектонска, а грађевинске послове грађевинска струка.

Не прихватамо да се вишедеценијски проблем бесправне градње решава релативизовањем стручности, лиценци и професионалне одговорности. Основни Закон није у примени ни шест месеци, а већ се мења. Сам предлагач признаје да поједине ситуације приликом његовог доношења нису биле у потпуности предвиђене, а новим изменама се, под образложењем „тачног уписа“, предлаже да елаборат геодетских радова могу израђивати и лица која нису геодетске струке.

Посебно наглашавамо размере сектора чије се професионалне надлежности оваквим решењима директно мењају. Према подацима које је УГОС већ достављао надлежним институцијама у својим ранијим приговорима и дописима, у Републици Србији послује 635 регистрованих геодетских организација, од којих је 596 приватних. Овај сектор запошљава приближно 2.100 људи, међу којима је више од 1.200 лиценцираних дипломираних инжењера геодезије. Само по основу пореза и доприноса на зараде овај сектор уплаћује приближно 75 милиона динара месечно, односно око 900 милиона динара годишње, без ПДВ-а, пореза на добит и других јавних дажбина.

Реч је, дакле, о значајном и организованом стручном и привредном сектору који држави обезбеђује стручну инфраструктуру без које катастар не може поуздано да функционише, запошљава хиљаде људи и редовно измирује значајне јавне обавезе. Због тога је неприхватљиво да се о његовим законом уређеним надлежностима одлучује без суштинског учешћа струке и да се геодетски послови законским интервенцијама преносе на лица других професија.

За континуитет овакве законодавне политике неко мора да преузме политичку и професионалну одговорност. Сматрамо да ту одговорност мора да преузме министарка Александра Софронијевић и зато од председника Владе Републике Србије захтевамо да покрене поступак за њено разрешење.

**НЕ ТРАЖИМО ПРИВИЛЕГИЈЕ ЗА ГЕОДЕТСКУ СТРУКУ.
ТРАЖИМО ОДГОВОРНОСТ ЗА ГЕОДЕТСКЕ ПОДАТКЕ, ПРАВНУ СИГУРНОСТ ГРАЂАНА
И ПОУЗДАНОСТ КАТАСТРА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.**

С поштовањем,

УГОС "Геоудружење"

Василије Бурић, дипл.инж.геод.
Председник удружења

Документациона основа:

Закон о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима („Службени гласник РС“, бр. 91/2025); Предлог закона о изменама и допунама Закона о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима, 2597-26; Закон о државном премеру и катастру непокретности („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 18/2010, 65/2013, 15/2015 - одлука УС, 96/2015, 47/2017 - аутентично тумачење, 113/2017 - др. закон, 27/2018 - др. закон, 41/2018 - др. закон, 9/2020 - др. закон, 92/2023 и 91/2025), званична документа Народне скупштине и Владе Републике Србије.